

dot. B RM. 2003. 230. 20 16

Opinia prawna nr BP.074.1.456.2016

W odpowiedzi na prośbę Sekretarza Miasta o wydanie opinii w przedmiocie wniosku radnego Adama Sadłowskiego sprowadzającego się w istocie do pytania o możliwość kontroli przez komisję rewizyjną rady gminy spółek prawa handlowego z udziałem gminy, uprzejmie przedstawiam, co następuje:

zgodnie z art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy i w tym celu powołuje komisję rewizyjną. Na podstawie tego przepisu rada gminy została zatem upoważniona do powołania wewnętrznego organu, jakim jest komisja rewizyjna, w celu wykonywania funkcji kontrolnej. Jednocześnie ustawodawca określił zakres podmiotowy kontroli sprawowanej przez radę gminy ustalając, że jest to działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy.

Zauważyć w tym miejscu należy, iż ustawodawca wyjaśnił wprost, iż jednostka pomocnicza, którą tworzy rada gminy to np. sołectwo, dzielnica czy osiedle (art. 5 ust. 1 i 2 ustawy). Natomiast co do jednostek organizacyjnych gminy wskazano tylko w art. 9 ust. 1 ustawy, że gmina może je tworzyć w celu wykonywania swoich zadań. Bez wątplenia jednak określenie „jednostka organizacyjna” należy odnosić do jednostek pozostających we wspólnej organizacji z gminą, których działalność finansowana jest z budżetu gminy, pozostających pod zwierzchnictwem organu wykonawczego gminy. Spółki z udziałem jednostek samorządu terytorialnego są natomiast odrębnymi podmiotami gospodarczymi działającymi na podstawie ustawy o gospodarce komunalnej oraz Kodeksu spółek handlowych i – w myśl tych przepisów tworzą własne organy nadzoru. Organem sprawującym nadzór nad działalnością spółki samorządowej – zgodnie z treścią art. 10a ustawy o gospodarce komunalnej – jest rada nadzorcza.

Dodać również wypada, iż w art. 18a ust. 4 ustawy ustawodawca wskazuje na możliwość wykonywania innych zadań zleconych komisji rewizyjnej przez radę w zakresie kontroli (poza wymienionymi w art. 18a ust. 3 opiniowaniem budżetu i występowaniem z wnioskiem w sprawie absolutorium) oraz na uprawnienia kontrolne innych komisji powołanych przez radę. Nie mogą one jednak wykraczać poza uprawnienia samej rady, które zostały określone w art. 18a ust. 1 ustawy.

.W konsekwencji uznać należy, że komisja rewizyjna rady gminy, która to gmina utworzyła gminną spółkę prawa handlowego, nie ma podstaw prawnych do dokonywania bezpośredniej kontroli działalności takiej spółki. Bezpośrednia kontrola spółek odbywa się na zasadach określonych w Kodeksie spółek handlowych, którego przepisy nie przewidują regulacji szczególnych dotyczących kontroli spółek z udziałem gminy (w tym

dopuszczających ich kontrolę przez komisję rewizyjną rady gminy będącej udziałowcem takiej spółki).

Brak możliwości bezpośredniej kontroli spółek przez komisję rewizyjną rady gminy nie oznacza jednak, że gminy nie mają żadnego wpływu na ich działalność. Trzeba bowiem pamiętać o tym, że funkcje zgromadzenia wspólników w jednoosobowych spółkach gmin wykonuje organ wykonawczy danej gminy, a członków zarządu spółek z udziałem gmin powołuje i odwołuje rada nadzorcza, do której składu gmina ma prawo wyznaczać swoich przedstawicieli jako reprezentantów mienia komunalnego. Komisja rewizyjna rady gminy może więc kontrolować jedynie pośrednio spółki z udziałem gminy poprzez kontrolę poczynąń organu wykonawczego wykonującego uprawnienia właścicielskie gminy w spółkach. (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Olsztynie z dnia 16 czerwca 2015 r. II SA/Ol 433/15, rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubuskiego z dnia 6 marca 2015 r. NK-I.4131.32.2015.ABej, rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 6 sierpnia 2015 r. NK-3.4131.228.2015.SA).

Kierownik
Koordynator Biura Prawnego
Cms
Monika Orpel-Śmigielska
Radca Prawny

Kędzierzyn-Koźle, 15 listopada 2016 r.